

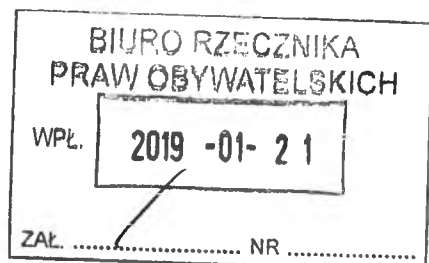
KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
RÓWNEGO TRAKTOWANIA

Adam Lipiński

DOB.WRT.0412.1.2019.BS(2)

Warszawa, 18 stycznia 2019 r.

**Pani
Sylwia Spurek
Zastępczyni Rzecznika Praw
Obywatelskich ds. Równego
Traktowania
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich**

Szanowna Pani Rzecznik,

w odpowiedzi na pismo z dnia 3 stycznia 2019 r. w sprawie przekazania informacji o problemach dotyczących przestrzegania zasady równego traktowania i niedyskryminacji, które były przedmiotem szczególnego zainteresowania Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w 2018 r. przedstawiam co następuje.

1. W 2018 r. w nawiązaniu do doniesień medialnych¹ dotyczących odmowy 13-latce zwiedzania Narodowego Centrum Badań Jądrowych z powodu "niepolsko brzmiącego nazwiska", Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Dyrektora Narodowego Centrum Badań Jądrowych z prośbą o informacje dotyczące okoliczności tego incydentu. W swym wystąpieniu Pełnomocnik podkreślił, że jako odpowiedzialny za realizację polityki rządu w zakresie zasady równego traktowania, w tym przeciwdziałania dyskryminacji m.in. ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię oraz wyznanie, wyraża zdecydowany sprzeciw wobec wszelkich zachowań o charakterze dyskryminacyjnym, do których tę sytuację można zaliczyć.

Z uwagi na fakt, że wypowiedający się w mediach Rzecznik Centrum tłumaczył zaistniałą sytuację „niedoskonałościami” procedur wewnętrznych instytucji, Pełnomocnik poprosił o przekazanie do analizy kopii ww. dokumentów, a także przesłanie treści poprawionych procedur, o których również wspominał Rzecznik Centrum. Pełnomocnik nie otrzymał odpowiedzi z Narodowego Centrum Badań Jądrowych.

2. W nawiązaniu do doniesień medialnych^{2,3} w lutym 2018 r. dotyczących próby wyproszenia z miejskiego autobusu w Legnicy kobiety ubranej w burkę, Pełnomocnik Rządu do Spraw

¹ <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/51,114883,22999670.html?i=0>

² <http://e-legnickie.pl/wiadomosci-z-regionu/legnica/14303-mpk-przeprasza>

³ <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,22997024,chliala-wyprosic-muzułmanke-z-autobusu-interweniowal-kierowca.html>

Równego Traktowania zwrócił się z prośbą, do Prezesa Zarządy MPK, o informacje dotyczące okoliczności tego incydentu.

Pełnomocnik w swoim wystąpieniu podkreślił, że z zadowoleniem przyjął oświadczenie MPK, w którym kierownictwo i załoga wyraża oburzenie i ubolewanie zaistniałym faktem nietolerancji, a także podkreśla, że komunikacja publiczna w Legnicy jest przyjazna dla każdego pasażera i obdarza szacunkiem wszystkich swych klientów.

Zaznaczył również, że do utrzymania jak najwyższych standardów obsługi pasażerów mogą przyczynić się również cykliczne szkolenia dotyczące różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji skierowane do pracowników MPK, do których Pełnomocnik zachęcił Prezesa MPK.

3. Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania wystąpił do Przewodniczącego Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Gdańsku i wyraził swoje ubolewanie w związku z incydem, który zakłócił obchody Święta Jom Kipur w Nowej Synagodze w Gdańsku Wrzeszczu 19 września 2018 r. Jednocześnie zaznaczył, że zagwarantowanie wolności religijnej i możliwości nieskrępowanego i niezakłóconego uczestnictwa w obrzędach i zgromadzeniach religijnych jest istotnym i trwałym elementem polityki rządu. Wszelkie czyny motywowane nienawiścią są i będą ścigane zgodnie z obowiązującym prawem, podobnie jak inne akty przemocy. Zapewnił również, że jako Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania jest gotowy do współpracy we wszystkich sprawach związanych z realizacją zasady równego traktowania i poszanowania praw mniejszości.

Równocześnie Pełnomocnik zwrócił się do Prokuratora Krajowego z prośbą o szczególne zainteresowanie się tym incydem, którego sprawca lub sprawcy mogli kierować się uprzedzeniami ze względu na religię i wyznanie.

4. Do Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania swoją korespondencję z Ministrem Zdrowia dotyczącą ogłoszonego przetargu na leki stosowane w terapii zakażenia HIV skierowało Stowarzyszenie Wolontariuszy Wobec AIDS „Bądź z nami”. Przewodnicząca Stowarzyszenia, w swej korespondencji, podniosła kwestię zmiany warunków przetargu, które w jej opinii mogą mieć negatywny wpływ na jakość leczenia lub/i zmniejszenie ilości leczonych osób. W związku z powyższym, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił się do Ministra Zdrowia z prośbą o informację o zasadach i przedmiocie prowadzonego przetargu oraz potencjalnych konsekwencjach tego przetargu dla pacjentów z HIV. Jednocześnie, w związku z docierającymi do Pełnomocnika obawami organizacji działających na rzecz osób żyjących z HIV, prosił o informację czy projekt dokumentu „Polityka Lekowa Państwa 2018-2020” zapewni wystarczający dostęp do nowoczesnych, skutecznych i akceptowalnych przez pacjentów leków stosowanych w terapii zakażenia HIV. Dotychczasowy program leczenia HIV i rozwiązania stosowane w tym zakresie w Polsce są jednymi z wzorcowych programów w Europie i spotykają się z uznaniem pacjentów oraz wysoką oceną lekarzy. Dlatego też, w opinii Pełnomocnika, należy dążyć, aby przygotowywane w tym obszarze kolejne dokumenty nadal zapewniały równy dostęp do skutecznego leczenia dla wszystkich osób żyjących z HIV.

W odpowiedzi Ministerstwo Zdrowia zapewniło m.in., że zakupy leków ARV, dla potrzeb realizacji programu polityki zdrowotnej, pn. Leczenie antyretrowirusowe osób

żyjących z wirusem HIV w Polsce na lata 2017 – 2021 są prowadzone przez cały rok w sposób ciągły i systematyczny, z zachowaniem zasady, aby gwarantowany okres zabezpieczenia pacjentów w leki obejmował przedział czasowy 2-3 miesiące. W zakresie dot. projektu dokumentu pn. Polityka Lekowa Państwa 2018-2020 i obaw czy planowane zmiany zapewnią wystarczający dostęp do nowoczesnych, skutecznych, akceptowalnych przez pacjentów leków stosowanych w terapii zakażenia HIV, Ministerstwo Zdrowia zapewniło, że wszelkie ew. zmiany w zakresie leczenia antyretrowirusowego w Polsce odbywać się będą w sposób przemyślany i bezpieczny gwarantujący zabezpieczenie ciągłości leczenia dla pacjentów objętych programem.

5. W nawiązaniu do wystąpienia Prezydenta miasta Legionowa podczas konwencji Porozumienia Samorządowego w Legionowie, Pełnomocnik zwrócił uwagę Prezydentowi na niestosowny sposób przedstawiania przez niego kandydatów Porozumienia Samorządowego do rady miasta i rady powiatu, a w szczególności prezentowanych kandydatek. Pełnomocnik w swym wystąpieniu podkreślił, że niewybredne i niesmaczne odnośniki do imion, wyglądu lub cech charakteru prezentowanych przez Prezydenta osób były zdecydowanie nie na miejscu, a nawet mogły nosić znamiona dyskryminacji. Przyjęty przez Prezydenta sposób przedstawienia kandydatów nie przystoi osobie sprawującej funkcję publiczną, ani żadnemu mężczyźnie. Pełnomocnik zaznaczył, że jako prezydent miasta, a tym samym pracownik samorządowy, powinien unikać zachowań, które mogą godzić w dobre imię funkcji, jaką sprawuje i urząd miasta, który reprezentuje.

Zgodnie z Kodeksem Etyki pracowników Urzędu Miasta Legionowo, wprowadzonym i podpisanym przez Prezydenta Legionowa w dniu 21 września 2012 r., „każdy z pracowników (...) buduje wizerunek Urzędu”. Kodeks stanowi również, że „wizerunek Urzędu, a zwłaszcza jakość realizowanych zadań i świadczonych przez niego usług, są postrzegane przez pryzmat działania pracowników - ich postaw i zachowań.” Dodatkowo zgodnie z art. 29a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym obejmując urząd prezydenta ślubował powierzony urząd sprawować „dla dobra publicznego i pomyślności mieszkańców miasta.”

Wystąpienie, podczas konwencji Porozumienia Samorządowego w Legionowie, trudno więc traktować jako działanie w imieniu dobra publicznego i/lub pomyślności mieszkańców miasta, a przez jego pryzmat mogą być oceniani pozostali pracownicy samorządowi i mieszkańcy Legionowa. W związku z powyższym, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania zwrócił uwagę Prezydentowi, aby w przyszłości zamierzając przedstawiać sylwetki jakichkolwiek osób, czy to kandydatów w wyborach, czy swoich współpracowników, robił to w sposób wyważony i z poszanowaniem drugiej osoby. Jednocześnie chcąc przedstawić osoby w sposób „luźny i humorystyczny” Pełnomocnik zaproponował wykorzystanie sposobów i form, które nie będą nikogo urażały.

6. W nawiązaniu do zapowiedzi Ministra Sprawiedliwości o podjęciu działań zmierzających do delegalizacji stowarzyszenia *Duma i Nowoczesność* Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości, wyraził zaniepokojenie, że wspomniane stowarzyszenia nadal legalnie funkcjonuje, a tym bardziej figuruje w rejestrze organizacji pożytku publicznego i w związku z tym ma prawo m.in. do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Jednocześnie Pełnomocnik poprosił o informację na jakim

etapie są podjęte przez Ministerstwo Sprawiedliwości działania zmierzające do delegalizacji stowarzyszenia *Duma i Nowoczesność*.

W korespondencji Pełnomocnik podkreślił, że zgodnie z ustawą z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach, organizacja wpisana do rejestru organizacji pożytku publicznego może także m.in. otrzymać zwolnienie od: podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowej, opłat sądowych. Może również nieodpłatnie informować o działalności organizacji pożytku publicznego w publicznym radiu i telewizji.

Pełnomocnik zaznaczył również, że pozyskiwanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz możliwość korzystania z wyżej przytoczonych przywilejów przez stowarzyszenie, które wzbudziło tak wiele kontrowersji poprzez swoją działalność mogącą nosić znamiona propagowania totalitarnych ustrojów państwa oraz nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych lub rasowych powinno być jak najszybciej zablokowane. W odpowiedzi Zastępca Prokuratora Generalnego poinformował, że wniosek o rozwiązanie stowarzyszenia „Duma i Nowoczesność” został skierowany do Sądu Rejonowego w Gliwicach w dniu 9 kwietnia 2018 r., natomiast rozprawy w tej sprawie zostały zaplanowane na styczeń oraz marzec 2019 r.

7. Do Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania wpłynęła skarga od Prezesa Zarządu Ośrodka Monitorowania Zachowań Rasistowskich i Ksenofobicznych na publiczne ksenofobiczne wypowiedzi wojewody lubelskiego. Pełnomocnik przekazał korespondencję zgodnie z kompetencjami do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

8. W nawiązaniu do spotkania z przedstawicielkami organizacji „My, Rodzice – Stowarzyszenie matek, ojców i sojuszników osób LGBTQIA”, podczas którego uczestniczki sygnalizowały m.in. o mających miejsce w szkołach przypadkach braku tolerancji i dyskryminacji osób nieheteroseksualnych, a także o braku właściwej reakcji ze strony nauczycieli oraz dyrekcji szkół, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania skierował wystąpienie do Ministra Edukacji Narodowej z prośbą o informację w jaki sposób podstawa programowa oraz programy nauczania uwzględniają aspekt równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, w tym m.in. homofobii oraz przekazanie informacji na temat podejmowanych działań na rzecz podnoszenia kompetencji pedagogicznych w zakresie równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji.

W swoim wystąpieniu Pełnomocnik podkreślił, iż szkoła powinna być miejscem bezpiecznym dla każdego ucznia. Powinna być miejscem, w którym każdy uczeń będzie szanowany i w pełni będzie mógł rozwijać swoje pasje i umiejętności. Obowiązkiem każdego nauczyciela oraz dyrektora szkoły jest natomiast reagowanie na jakiegokolwiek przejawy dyskryminacji i podejmowanie skutecznych działań, aby takie sytuacje nie miały miejsca. Dlatego też niezwykle ważne jest wdrażanie w placówkach oświatowych, od najmłodszych już lat, edukacji antydyskryminacyjnej polegającej m.in. na budowaniu szacunku, tolerancji, otwartości, uświadamianiu różnorodności oraz realizacja programów nauczania zmierzających do przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji.

Dodatkowo Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania odbywał także systematyczne spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych, organów i instytucji

zajmujących się sprawami przeciwdziałania dyskryminacji z różnych powodów, poruszając m.in. kwestie związane z równym traktowaniem i tolerancją. Pełnomocnik spotkał się m.in. z przedstawicielami organizacji „My, Rodzice – Stowarzyszenie matek, ojców i sojuszników osób LGBTQIA, Związku Ukraińców w Polsce, Stowarzyszenia Romów w Polsce, Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP, Ligi Muzułmańskiej w RP, Zgromadzenia Ahl-ul Bayt, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Fundacji Jana Karskiego, Ośrodka Badań nad Totalitaryzmami im. Witolda Pileckiego, Projektu HejtStop i Ośrodka Monitorowania Zachowań Rasistowskich i Ksenofobicznych, a także z Prezydium Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP oraz Współprzewodniczącym ze strony mniejszościowej Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Mając powyższe na uwadze pragnę zaznaczyć, że pełna informacja na temat działań podejmowanych w roku 2018 będzie zawarta w Sprawozdaniu z działalności Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Z poważaniem

